

ILFORD PHOTO

HARMAN technology Ltd

SIKKERHETS DATABLAD

Ilfotec DD Starter

I samsvar med forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH), vedlegg II, som endret.

AVSNITT 1: Identifikasjon av stoffet/stoffblandingen og av selskapet/foretaket

1.1. Produktidentifikator

Produktnavn	Ilfotec DD Starter
Produktnummer	1918674
Intern identifikasjon	10016
Emballasjestørrelse	1 Litre

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Identifiserte bruksområder Fremkaller starter løsningen

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Leverandør

Focus Nordic AB, Box 55026, 400 53 Göteborg, Sverige.
Bergsjödalen 48, 41523 Göteborg, Sverige.
Tlf: 0046 31 336 2300

Kontaktperson Rebecca Laanemets; rebecca.laanemets@focusnordic.se Tlf: +46 31 336 2309 Mobile:+46 706 96 50 81

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon Ring Giftinformasjonen: Tlf. 22 59 13 00.

AVSNITT 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering (EC 1272/2008)

Fysiske farer	Ikke Klassifisert
Helsefarer	Ikke Klassifisert
Miljøfarer	Ikke Klassifisert

2.2. Merkingselementer

Faresetning NC Ikke Klassifisert

Sikkerhetssetninger P102 Oppbevares utilgjengelig for barn.
P280 Benytt hansker, vernebriller og ansiktsskjerm.
P501 Innhold/ beholder leveres i henhold til lokale bestemmelser.

Tilleggsinformasjon på etikett EUH031 Ved kontakt med syrer utvikles giftig gass.

2.3. Andre farer

Data ikke tilgjengelig.

AVSNITT 3: Sammensetning/opplysninger om bestanddeler

Ilfotec DD Starter

3.2. Stoffblandinger

Natrium bromide		10-30%
CAS nummer: 7647-15-6	EC nummer: 231-599-9	REACH registrerings nummer: 01-2119490106-41-XXXX
Klassifisering Ikke Klassifisert	Klassifisering (67/548/EEC) eller (1999/45/EC) -	
NATRIUMHYDROGENSULFITT...%		<1%
CAS nummer: 7631-90-5	EC nummer: 231-548-0	
Klassifisering Acute Tox. 4 - H302	Klassifisering (67/548/EEC) eller (1999/45/EC) Xn;R22 R31	

Hele teksten for alle R- og H-setninger er vist i pkt. 16.

AVSNITT 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Innånding	Flytt berørt person ut i frisk luft umiddelbart . Gi medisinsk tilsyn om ubehaget vedvarer.
Svelging	Skull munnen grundig med vann. Gi medisinsk tilsyn om ubehaget vedvarer.
Hudkontakt	Flytt berørt person vekk fra forurensningskilden. Fjern tilsølte klær. Vask huden grundig med såpe og vann. Søk lege om irritasjonen vedvarer etter vask.
Øyekontakt	Flytt berørt person vekk fra forurensningskilden. Fjern eventuelle kontaktlinser og åpne øynene vidt. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Søk lege om irritasjonen vedvarer etter vask.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Innånding	Ingen kjente spesifikke symptomer.
Svelging	Ingen kjente spesifikke symptomer.
Hudkontakt	Ingen kjente spesifikke symptomer.
Øyekontakt	Kan forårsake midlertidig irritasjon i øynene.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Anmerkninger for lege	Ingen spesielle anbefalinger.
------------------------------	-------------------------------

AVSNITT 5: Brannslukkingstiltak

5.1. Slukkingsmidler

Passende slukkemiddel	Produktet er ikke brennbart. Bruk brannslukningsutstyr egnet for den omgivende brannen.
------------------------------	---

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Spesielle farer	Ingen uvanlig brann- eller eksplosjonsfare angitt.
Farlige forbrenningsprodukter	Termisk nedbrytning eller forbrenningsprodukter kan inneholde følgende stoffer: Brom. Hydrogenbromid (HBr). Oksider av følgende stoffer: Svovel. Natrium.

5.3. Råd til brannmannskaper

Beskyttelsestiltak under brannslukking	Unngå innånding av branngasser eller damper.
---	--

Ilfotec DD Starter

Spesielt verneutstyr for brannmenn Bruk egnet verneutstyr for materialene i omgivelsene. Valg av åndedrettsvern ved brann: Følg bedriftens generelle forholdsregler.

AVSNITT 6: Tiltak ved utilsiktede utslipp

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Personlige forholdsregler Unngå kontakt med huden og øynene. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. For personlig beskyttelse, se avsnitt 8.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Miljømessige forholdsregler Må ikke slippes ut i avløp eller vassdrag, eller på bakken.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprensing Benytt hansker, vernebriller og ansiktsskjerm. Tørk opp med en absorberende klut og bli kvitt avfallet på en sikker måte.

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Referanse til andre avsnitt For personlig beskyttelse, se avsnitt 8. For avfallshåndtering, se avsnitt 13.

AVSNITT 7: Håndtering og lagring

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Forholdsregler ved bruk Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå søl. Unngå kontakt med huden og øynene. Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av produktet. Les og følg produsentens anvisninger.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Forholdsregler ved lagring Oppbevares i tett lukket originalemballasje. Informasjon om lagring for å sikre at produktet fortsatt er i en brukbar tilstand for den angitte levetid: Oppbevares ved temperaturer over 0°C. Oppbevares ved en temperatur som ikke er høyere enn 30°C.

Lagringsklasse Lager for kjemiske produkter.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesiell(e) sluttbruker(e) De identifiserte bruksområdene for dette produktet er beskrevet i avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: Eksponeringskontroll/personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Tiltaks- og grenseverdier

NATRIUMHYDROGENSULFITT...%

Langtids eksponering (8-timer TWA): 5 mg/m³

8.2. Eksponeringskontroll

Verneutstyr

Egnet prosessregulering

Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Dette produktet må ikke håndteres i trange rom uten tilstrekkelig ventilasjon.

Øye-/ansiktsbeskyttelse

Vernebriller i samsvar med godkjente standarder skal anvendes hvis en risikovurdering indikerer at øyekontakt er mulig.

Håndbeskyttelse

Bruk vernehansker.

Ifotec DD Starter

Annen beskyttelse av hud og kropp Bruk hensiktsmessige verneklær som beskyttelse mot sprut eller søl.

Åndedrettsvern Ved utilstrekkelig ventilasjon må det brukes egnet åndedrettsvern.

AVSNITT 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Utseende	Klar væske.
Farge	Fargeløs.
Lukt	Kan lukten av svoveldioksid
pH	pH (konsentrert oppløsning): 6 - 8
Begynnende kokepunkt og område	>100°C @ 760 mm Hg
Relativ tetthet	1.16 @ 20°C
Oppløselighet(er)	100% Løselig i vann.

9.2. Andre opplysninger

Annen informasjon Ikke tilgjengelig.

AVSNITT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Utvikler giftig gass i kontakt med syre. (Svoveldioksid.)

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under obligatoriske lagringsbetingelser.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Mulige farlige reaksjoner Under normale lagrings - og bruksbetingelser, vil ingen farlige reaksjoner oppstå.

10.4. Forhold som skal unngås

Betingelser som bør unngås Unngå overdreven varme i en langvarig tidsperiode.

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som bør unngås Sterke syrer. Unngå kontakt med andre fotografiske løsninger og / eller rengjøring produkter.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter

Farlige nedbrytningsprodukter Termisk nedbrytning eller forbrenningsprodukter kan inneholde følgende stoffer:
Brom. Hydrogenbromid (HBr).
Oksider av følgende stoffer: Svovel. Natrium.

AVSNITT 11: Toksikologiske opplysninger

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Toksikologiske effekter Denne kjemiske sammensetningen har ikke blitt testet for helseeffekter. Eksponering effekter på listen er basert på eksisterende helse-data for de enkelte komponentene som inngår i blandingen.

Innånding Vil sannsynligvis ikke være farlig ved innånding på grunn av det lave damptrykket av produktet ved omgivelsestemperatur. Kan forårsake irritasjon i luftveiene.

Ifotec DD Starter

Svelging	Ingen spesielle helsefarer er kjent. Kan gi ubehag ved svelging.
Hudkontakt	Ingen spesielle helsefarer er kjent. Langvarig og gjentatt kontakt kan forårsake rødhet og irritasjon.
Øyekontakt	Ingen spesielle helsefarer er kjent. Kan forårsake midlertidig irritasjon i øynene.
Opptaksvei	Hud og/eller øyekontakt Inntak/svelging.
Medisinske vurderinger	Kan forverre eksisterende: Hudlidelser og allergier.

NATRIUMHYDROGENSULFITT...%

Akutt giftighet - oralt

ATE oralt (mg/kg)   500,0

AVSNITT 12: Økologiske opplysninger

12.1. Giftighet

Giftighet   Produktet forventes ikke å medføre risiko for skadevirkninger i miljøet.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbar   Ingen data tilgjengelig.

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumulativt potensiale   Ingen data tilgjengelig om bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet   Produktet er løselig i vann.

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

Resultater av PBT og vPvB bedømming   Produktet inneholder ingen stoffer som er klassifisert PBT eller vPvB.

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadelige effekter   Ingen kjent.

AVSNITT 13: Sluttbehandling

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Avfallsmetoder   Destruer i samsvar med regelverk fra lokale myndigheter.

Avfallsklasse   090101

AVSNITT 14: Transportopplysninger

Generelt   Produktet er ikke underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID)

14.1. FN-nummer

Ikke anvendelig.

14.2. FN-forsendelsesnavn

Ikke anvendelig.

14.3. Transportfareklasse(r)

Ikke anvendelig.

Ilfotec DD Starter

Transport fareseddel

Ingen faremerking for transport kreves.

14.4. Emballasjegruppe

Ikke anvendelig.

14.5. Miljøfarer

Miljøfarlig stoff/Marin Forurensning

Nei.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Ikke anvendelig.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Bulktransport i henhold til Annex II av MARPOL 73/78 og IBC Koden   Ikke anvendelig.

AVSNITT 15: Opplysninger om regelverk

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen.

EU lovgivning   Forordning (EF) nr. 1907/2006 fra Europaparlamentet og Rådet av 18. desember 2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) (med endringer).
Forordning (EF) nr. 1272/2008 fra Europaparlamentet og Rådet av 16. desember 2008 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (med endringer).
Kommissjonen 2000/532/EF som endret ved vedtak 2001/118/EF etablere en liste over avfall og farlig avfall i henhold til rådskonklusjon 75/442/EØF om avfall og direktiv 91/689/EØF om farlig avfall, med endringer.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Se vedlagte dokument: Informasjon om sikker bruk av stoffblandinger (ISBS) [= Safe Use of Mixtures Information (SUMI)]

AVSNITT 16: Andre opplysninger

Generell informasjon	HARMAN technology Ltd mener at informasjonen og anbefalingene her er basert på korrekt og saklig data. Det er imidlertid ingen uttrykkelig eller underforstått garanti av noe slag laget med hensyn til denne informasjonen. Bruk denne informasjonen til å supplere annen informasjon du har samlet, og deretter foreta en selvstendig beslutning om fullstendigheten og egnetheten av all informasjon for å sikre riktig bruk og avhending av dette produktet og helse og sikkerhet for ansatte og kunder.
Referanse til nøkkelinformasjon og datakilder.	European Photographic Chemical Industry Code of Practice For Classification And Labelling Sikkerhetsdatablad. Div. produsenter.
Utstedt av	Dr Trevor Rhodes Tel: +44(0)1565 650000, email: trevor.rhodes@harmantechnology.com
Revisjonsdato	31.05.2017
Revisjon	2
Erstatter dato	14.05.2015
Fullstendig faremerking	H302 Farlig ved svelging.

ILFORD PHOTO

HARMAN technology Ltd

Informasjon om sikker bruk av stoffblandinger (ISBS)

Automatisert fotofremkalling med bruk av vannbaserte produkter

Ansvarsfraskrivelse

Denne ISBS er et generisk dokument som kommuniserer betingelser for trygg bruk av produkter i samsvar med REACH-forpliktelsene. Dette dokumentet gjelder kun betingelser for sikker bruk og beskriver ikke spesifikke produkter. Når en importør/framstiller legger denne «Informasjon om sikker bruk av stoffblandinger» til et SDS for et spesifikt produkt, er det en erklæring om at blandingen trygt kan brukes når en følger instruksene nedenfor. På bakgrunn av lovgivning om beskyttelse av helse og miljø på arbeidsplasser er arbeidsgivere ansvarlig for å kommunisere relevante opplysninger om sikker bruk til de ansatte. Ved utarbeidelse av instruksjoner til de ansatte på en arbeidsplass skal arkene med «Informasjon om sikker bruk av stoffblandinger» alltid brukes sammen med produktets SDS og etikett. Verdier av «Oppnådd-ingen-effekt-nivå» (DNEL) og «Forutsatt-ingen-effekt-konsentrasjon» (PNEC) definert i kjemisk sikkerhetsvurdering (CRA) er angitt i punkt 8 i SDS. Eventuelle REACH-registreringsnumre legges også sammen med et utvidet sikkerhetsdatablad.

Driftsforhold

Maksimal varighet	1 time per dag til arbeid med levering, oppbevaring, lasting, rengjøring og blanding. 4-8 timer per dag til anvendelse.
Hypighet av eksponering	240 dager per år..
Fysisk tilstand	Vannholdig løsning.
Forhold ved prosessering	Dekker bruk ved omgivelsestemperatur. Sørg for kontrollert ventilasjon med god standard (10 - 15 luftvekslinger per time). Utslipp skal holdes under eksponeringsgrensen for ingrediensene angitt i punkt 8 i SDS. Unngå direkte kontakt. Sørg for regelmessig rengjøring av utstyr og arbeidsområder. Det skal holdes oppsyn med at risikohåndteringstiltak er på plass og utføres på riktig måte, samt at alle driftsbetingelser følges.

Risikohåndteringstiltak

Betingelser og tiltak angående personvernustyr, hygiene og helseforhold	Levering og oppbevaring: Bruk hensiktsmessige hansker og laboratoriefrakk. Anvendelse: Bruk laboratoriefrakk. Ved mulig eksponering skal det også brukes passende øyevern og hansker. Lasting/rengjøring/ blanding: bruk hensiktsmessige vernebriller med sideskjold, passende hansker og laboratoriefrakk. Bruk hensiktsmessige vernehansker mot kjemikalier: se punkt 8 i SDS. Det kreves ikke åndedrettsvern under normale bruksforhold forutsatt at det finnes adekvat ventilasjon. Øyeskyllingsutstyr og nød-dusjer anbefales. Unngå innånding av damp/tåke. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Sørg for at ansatte læres opp til riktig bruk og vedlikehold av alt personlig verneutstyr.
---	---

Råd om god praksis

Bruk personvernustyr etter behov.
Vask hendene før pauser og etter endt arbeidsøkt.
Oppretthold god idustrihygiene og sikkerhetspraksis.
Brukes kun med adekvat ventilasjon.
Ikke spis, drikk eller røyk ved bruk av dette produktet.
Vask kontaminerte klesplagg før de brukes på nytt.
Oppbevares ved romtemperatur.

Miljøtiltak

Forhindre at stoffet tømmes ut i kloakken.
Avfall skal avhendes i overensstemmelse med statlige og lokale forskrifter.
Sørg for at innsamling og avhending gjøres av en offentlig godkjent avfallsleverandør.
Må ikke kastes sammen med generelt kontoravfall.

Bruk deskriptorer

IS- Bruk ved industrianlegg.

PW-Utbredt bruk av profesjonelt personell.

SU7-Trykk og reproduksjon av innspilte opptak.

PC30-Fotokjemikalier.

PROC1-Kjemisk produksjon eller raffineri i lukket prosess, ingen sannsynlighet for eksponering, eller prosesser med tilsvarende forhold.

PROC2-Kjemisk produksjon eller raffineri i lukket kontinuerlig prosess med sporadisk, kontrollert eksponering, eller prosesser med tilsvarende forhold.

PROC3- Produksjon eller formulasjon i kjemisk industri i lukkede batch-prosesser med sporadisk, kontrollert eksponering, eller prosesser med tilsvarende forhold.

PROC5- Blanding i batch-prosesser.

PROC8a-Overføring av substans eller blanding (på- eller avlasting) ved udedikerte anlegg.

PROC8b-Overføring av substans eller blanding (på- og avlasting) ved dedikerte anlegg.

PROC13-Håndtering av produkter ved dypping og helling.

ERC6b-Bruk av reaktivt prosesshjelpemiddel på et produksjonssted (som ikke blir en del av produktet).

ERC8b-Utbredt bruk av reaktivt fremkallingshjelpemiddel (som ikke blir en del av produktet, innendørs).

Tilleggsinformasjon om produktets komposisjon

Klassifiseringen av blandingen er angitt både i punkt 2 av SDS og på etiketten.

Alle ingredienser som bidrar til klassifikasjonen er vist i punkt 3 av SDS.

Relevante begrensingsverdier av ingredienser som eksponeringsbedømmelsen baseres på, står oppført i punkt 8 av SDS.

Produktet kan inneholde ingredienser som forårsaker allergiske reaksjoner hos visse mennesker. Punkt 2 av SDS viser disse ingrediensene hvor de gjelder.

Merk at dette vanligvis vil være konsentratet som brukes til å danne løsnings bruksstyrke. I noen tilfeller vil produktet leveres klart til bruk og vil ikke kreve fortykning. Det er derfor nødvendig å beregne løsnings bruksstyrke i hvert enkelt tilfelle.

Blanding av vannholdige løsninger innebærer en noe annerledes risikohåndteringsmetode enn blanding av pulver, ettersom sistnevnte vanligvis utføres av operatører som bruker vernemasker tilpasset stoffets eller stoffenes partikkelstørrelse og risiko.